אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רצט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"א אייר תר"ע - יפו
נמען: מר טשצקיס

תשובות לשאלות: לספר תורה כשר עור של כל בהמה, חיה ועוף טהורים, אפילו נבלות, ועור שליל הוא רק הידור. מספר העורות לספר תורה אינו קבוע. הגמרא במכות מונה את עמוס אחרי ישעיהו בגלל הדרשה, אף שאולי התחיל להתנבא לפניו. בעל 'היוחסין' לא טעה כשייחס את 'בשבט יכו על הלחי' למיכיהו הקדמון.

עיקרי הדברים

- עורות לספר תורה.
- סדר הנביאים במכות.
- עניין מיכה ומיכיהו.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה, עה"ק יפו ת"ו[1], כ"א אייר תרעי"ן.

ידיד נעלה מר טשאצקיס נ-י, שלו'[2].

קבלתי את שאלותיך, והנני להשיב לכבודך בקצרה.

ע"ד[3] גויל של ס"ת[4], [על דבר הקלף של ספר תורה] אין שום דעה שיהי'[5] נצרך דוקא של בן פקועה [ולד שנמצא במעי אמו בשעת שחיטתה] או של עגלים יונקים, וכל עור בהמה, חי' ועוף הכשרים, אפילו נבלות וטרפות שלהם, כשרים מן הדין לסתו"מ[6]. אלא שיש מהדרין לקחת עור שליל דהיינו של בן פקועה, וזהו רק דרך הידור, שיש לזה טעם ע"פ[7] המוסר והסוד, אבל אין זה מעיקר הדין כלל.

מספר העורות א"א[8] לקצוב, כיון שאפשר לכתוב גם ע"ג עורות שורים גדולים, שכמה יריעות יוצאות מעור אחד.

ומה שחשבו בגמ'[9] דמכות את עמוס אחרי ישעי' [מכות כד: "בא ישעיהו והעמידן על שש... בא עמוס והעמידן על אחת: דרשוני וחיו"] הוא מפני הדרש, שכל המאוחר מחברו הוא כולל את המצות

---

1 ת"ו - תבנה ותכונן
2 שלו' - שלום
3 ע"ד - על דבר
4 ס"ת - ספר תורה
5 שיהי' - שיהיה
6 לסתו"מ - לספרי תורה ומזוזות
7 ע"פ - על פי
8 א"א - אי אפשר
9 בגמ' - בגמרא

בכללות יותר מהקודם לו, מוכרח לפי"ז[10] שהפסוק של "דרשוני וחיו", [עמוס ה, ד] שכלל לפי הדרשה את כלל התורה רק בדרישת ד', שהיא פעולה אחת, הוא מנבואה מאוחרת לדברי ישעי', שהעמיד על ששה דברים. ומי"מ[11] יוכל להיות, שהתחלת הנבואה של עמוס היתה קודמת לישעי', וישעי' קבל ממנו, אבל אח"כ[12] נמשכה נבואתם בפרק אחד, ותחילה נתנבא ישעי' את הנבואה של "הולך צדקות", [ישעיהו לג, טו] ואח"כ[13] נתנבא עמוס את נבואתו של "דרשוני וחיו".

ודברי היוחסין [ספר "יוחסין" לרבי אברהם זכות] אינם תמוהים, שאע"פ[14] שהכתוב "בשבט יכו על הלחי" [מיכה ד, יד] הוא במיכה, שהוא המורשתי, מי"מ[15] לא קשיא לומר דכונתו היא על הנביא מיכיהו הקדמון, שהכתוב מעיד עליו שהכהו צדקיהו על הלחי, [מלכים א כב, כד] והדברים פשוטים. והנני בזה מוקירו ומכבדו, חותם בברכה מקדש,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

10 לפי"ז - לפי זה
11 ומי"מ - ומכל מקום
12 אח"כ - אחר כך
13 ואח"כ - ואחר כך
14 שאע"פ - שאף על פי
15 מי"מ - מכל מקום